

ГОДИНА III.

БРОЈ 11.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ

ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.
 СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

Власник: СРПСКИ ПАТРИЈАРХ ГЕОРГИЈЕ. — Уредници: СЕРГИЈЕ ШАКРАК-НИНИЋ и САВА ПЕТРОВИЋ.

У НОВОМ САДУ 14. МАРТА 1893.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

С. бр. 279 ex 1892.

НАЈПОНИЗНИЈА ПРЕДСТАВКА СРП. ПРАВ. НАР. ЦРКВ. САБОРА

ЊЕГОВОМ Ц. И КР. АПОСТ. ВЕЛИЧАНСТВУ

ФРАНЦУ ЈОСИФУ I.

РАДИ ПОТВРДЕ „УРЕДБЕ ЗА МИРОВИНУ СВЕШТЕНИЧКИХ УДОВИЦА И СИРОЧАДИ“.

Ваше царско и апостолско краљевско Величанство!

Господару Наш Најмилостивији!

При уређивању разповрсних одношаја источно-православне цркве, школе и на исте односењих се заклада — које је овај верно-одани сабор, по најмилостивијој дозволи Вашег царског и апостолско-краљевског Величанства, предузео, била му је строга дужност да обрати пажњу своју на једну велику и недољиву, тако рећи — горућу потребу своје цркве, која се састоји у томе: да се створи један заједнички мировински фонд, из кога би свештеничке удовице примале своју доживотну мировину а свештеничка сирочад васпитну припомоћ.

Најпокорније потписани верно-одани сабор овај усуђује се да положи на подпожје прејасног престола Вашег царског и апостолско-краљевског Величанства по њему израђену „Уредбу о мировинском фонду за удовице и сиротну децу српског право-

главног свештенства у опису српске митрополије карловачке“ а са истом и препонизну молбу: да би Ваше Величанство исту уредбу својим превисњим краљевским одобрењем освештати благоизволело.

Ваше царско и апостолско краљевско Величанство!

Господару Наш Најмилостивију!

По себи се разуме, јер је и природно, да је мировински фонд тај позвано да установи заједничком удруженом снагом мирско свештенство српске митрополије, примајући на себе обвезу: да сваки свештенички кандидат, пре ступања у свештенички чин, постане чланом и учесником такве мировинске закладе, која има ту племениту и човечну цел, да у случају породичне несреће, када неумитна смрт, по неиспитаним путевима вечитога промисла божијега одазове хранитеља породице са овога света, пружи самохраној удовици стални ужитак, а незбринутој свештеничкој сирочади потпору за пристојно им васпитање.

Према томе установљено је уредбом овом, да сваки редовни члан ове мировинске закладе мора при ступању у исту унети и главни улог свој од најмање 200 фор., а највише од 600 фор., којим улогом обезбеђује удовици и сирочади својој потпору равну овоме своме главноме улогу.

Да би заклада ова могла растети, установљено је и то: да редовни чланови њезини, осим овога главнога улога свога плаћају још и годишњи принос од 6⁰/₀ по својој тога главнога улога, а осим тога, да чланови, који су при ступању у ову мировинску закладу већ прешли 24 годину живота, имају овај годишњи принос од 6⁰/₀ да надокнаде за сваку ону годину старости своје, коју су навршили изнад 24 године. Да би се ова мировинска заклада што брже и што већма множила, дата је прилика племенитим и добротворним људима, да прилогом од 50 фор. једном за свагда постану утемељитељи овога мировинскога фонда, а прилогом од 5 фор. годишње да постану помагачи постизања племените цели, којој ће фонд овај служити.

Још је један извор множењу овога фонда отворен тиме: што је установљено, да сваки парох, када буде за таковога изабран, дарује овом фонду 10 фор., а протопресвитер 50 фор., а уз то да се за фонд овај примају и добровољни прилози и да у њега утичу и све оне глобе, које буду евентуално у корист овога фонда досуђиване.

Пошто је уредбом овом установљено и то: како ће, када ће и у коме ће износу свештеничке удовице и њихова сирочад уживати мировину и васпитну припомоћ из фонда овога — одређено је и то: да фондом овим, под надзором верно-оданог сабора овога, управља главна управа српских народно-црквених добара, фондова и заклада и да све наредбе њезине у корист овога мировинског фонда отпуштене, извршују епархијски административни одбори и окружни протопресвитери.

Подстицано појединим човекољубивим архипастирима својим свештенство архиђецепе ср. карловачке, епархије бачке и пакрачке створило је у тим епархијама партикуларне фондове за мировине свештеничких удовица и потпору својих сирочади, који су фондови под управом својих посебних старатељства потпомогнути и завештајима појединих дарезљивих добротвора свештенства, местимице знатно се умножили.

У прелазним одредбама ове најпонизније поднесене уредбе постарао се овај верно-одани сабор и за начин, како би се ти партикуларни мировински фондови могли са овим општим мировинским фондом спојити — и тако удруженом материјалном снагом живој потреби свештенства целе митрополије у погледу мировине свештеничких удовица и потпоре сирочади што пре и што боље доскочити.

И дотле, док овај мировински фонд не би достигнуо ону висину, да би могао приходима својима све доспеле мировине и потпоре подмиривати, дозвољаваће му верно-одани сабор овај у прорачуну својих потреба годишњу субвенцију из јерархијскога фонда, одређенога на потпору изнемоглих свештеника.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Ваше царско и апостолско краљевско Величанство!

Господару Наш Најмилостивији!

Најпонижније потписани верно-одани сабор овај је уверен, да је премилостиво и очинско срце Вашег Величанства неисцрпими извор милости и моћне потпоре безброју самохраних удовица и незбринутих сирочади — с тога се усуђује да припадне Вашем Величанству са том препокорном молбом: да Ваше Величанство благоизволи верно-оданим сабором овим донесену и најпонижније поднесену: „Уредбу о мировинском фонду за удовице и сиротну децу српскога православнога свештенства у оцесу српске митрополије“ — својим превишњим краљевским одобрењем освештати на велику утеху и душевно умирење онога свештенства, које се на светим олтарима цркве своје свагда и неутрудимо, усрдно моли Богу за срећу и здравље свога узвишенога владара и премилостивога господара.

Из XXV. седнице српског православног народно-црквеног сабора, држане у Ср. Карловцима 18. (30.) новембра 1892.

ВАШЕГ ЦАРСКОГ И АПОСТОЛСКОГ КРАЉЕВСКОГ ВЕЛИЧАНСТВА

ВЕРНО ОДАНИ

Српски источно-православни народно-црквени сабор:

ГЕОРГИЈЕ БРАНКОВИЋ, с. р.

патријарх — председник.

Стеван В. Поповић, с. р.

сабор. перовођа

Евген Думча, с. р.

потпредседник.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

ПРОПОВЕД III. НЕДЕЉЕ УСКРШЊЕГ ПОСТА.

Благочастиви хришћани!

Као што добра и брижљива мати непрестано се стара и лебди над својом децом, да их каква беда и несрећа не снађе, тако исто света наша православна црква, као општа мати свију нас старајући се о нашем душевном спасењу, прати нас на свакоме кораку нашега живота, указујући нам: шта треба да чинимо као хришћани, како треба поједине дане богоугодно да проводимо, да би се удостојили имена правих хришћана; постигавши животом својим ону цељ, за којом треба сви, као прави хришћани, да тежимо, да би оправдали очекивање преблагога Творца, који нас је, ради достижења те цељи, баш и створио.

Средина је великога ускршњег часнога поста. Па шта нам изнаша за углед — света наша православна црква? Изнаша

нам најлепши, највећи и најдивнији свој знак, истина, знак своје патње и страдања, ал' уједно и знак своје славе, победе и величине, знак часнога и животворнога крста, да се крсту поклонимо, да га са страхопоштовањем целивамо, те да, црпећи силу са часнога крста, поткрепљени истом, радосно наставимо даље богоугодно провађати започете дане часнога поста који нам преостају још до светлога васкрсења Христовог.

Заиста, лепше утехе за нас хришћане, бољег средства за наше душевно поткрепљење, у ове свечане дане покајања, неби нам могла и не може нам света наша мати црква пружити и дати!

Јер, на крсту је пострадао Исус Христос — Спаситељ наш, за крст часни пострадаше хиљадама хиљада хришћана,

који своју веру отворено исповедаше; на крсту је спасење наше свршено смрћу Исуса Христа; крст је одржао победу над људским неверијем; па зато, ако се спаси желимо, погледајмо на часни крст, сетимо се Спаситеља нашег, који ја за нас толике беде, невоље, страдања и муке на крсту претрпихо, сетимо се — па трпимо и сносимо и ми беде и невоље, које нас сналазе, јер трпљењем се само до спасења долази.

Данашње свето еванђелије почиње са речима: „ко хоће за мном да иде, нека се одрече себе и узме крст свој и за мном иде“. (Марко 8, 34.) Шта хоће Спаситељ управо овим речима да нам каже? Ништа мање ни више, него то: да човек пре свега треба да се стара Богу своме Творцу и Створитељу да угоди, Њему сав свој живот до посвети, у Њега тврдо да верује, сву своју наду у Њега да полагаје; и напослетку Њега највећма да љуби, ако жели спасен бити.

Па да л' се људи у данашњем свету приближно бар држе овога испуњавања својих дужности према Богу? На жалост, у свету данашњем није тако. Ми се не старамо да пре свега Богу угодимо, него себи и својим ситним рачунима. Ми не посвећујемо живот свој Богу, већ својим личним интересима, старајући се при том, да свима онима, који нам те интересе кваре и ремете: злобимо, разне пакости чинимо; шта више, ако смо у власти, старамо се да их упропастимо. Па да л' бар имамо тврду веру у Бога? Са болом у души признајемо, да је вера наша врло слаба. Зар би храм овај божји празан био, баш у ове свечане дане, у дане покајања и поста, да је више вере у нама? Зазор ме је и стид погледати по овоме светоме храму, када вас тако — малобројне видим.

Где су старци и старице, који треба примером својим у побожности да нам предњаче? Нема их, ја их не видим.

Где су људи и жене, оцеви и матере млађега нараштаја, да покажу деци својој: како се хвали и слави Онај, коме ми за све што имамо — дугујемо; без кога се ни један корак помаћи не можемо, који је

премилостив и преблаг, те нас још трпи на овој земљи, коју нисмо заслужили да газимо, јер — немамо праве вере у Бога.

Ми се више старамо: како ћемо што више земаљских добара накуповати, како ћемо што лакше и сјајније наместити куће наше; како ћемо се што лакше заодети, па се на јавним местима показивати, да виде други, како нам је добро, него што се старамо да бар недељом и празником у цркву долазимо, да се ту Богу молимо, да свету литургију и слово Божје слушамо.

Па када ми тако радимо, зар не помишљамо кадгод бар: шта ће бити са млађим нашим нараштајем? Шта ће бити са народом, поносом и узданицом нашом?

Жалост је, ал' истина је непобитна, да ми о томе баш слабо мислимо. — Ми држимо, да је главно наградити млађима нашим што више земаљских добара, па ако смо то постигли, са свим задовољно говоримо: „та оставићу им оволико и оволико, ваљда ће моћи живити“.

Али знајте, ма оставили својима млађима ма какво велико добро и богатство, ако им не оставите хришћанске поуке по којима ће се као прави хришћани владати, да би душу своју спасли, ма им оставили пуне куле гроша и дуката, ипак им нисте ништа оставили, јер свето писмо вели: „Јер каква је корист човеку ако задобије сав свет а души својој нахуди?“ (Марко 8, 36.)

Ми се не старамо, да дамо деци својој право хришћанског васпитања, не старамо се, да им очи духовне отворимо, не старамо се да им душу, то највеће благо — сачувамо; па баш стога и васпитамо децу своју баш противно светоме писму и хришћанској вери нашој, јер свето писмо вели: „ко хоће душу своју да сачува, изгубиће је; а ко изгуби душу своју мене ради и евангелија, онај ће је сачувати“. (Марко 8, 35.)

Па да л' имамо наде у Бога? Рекао бих, да и ако је имамо, врло је слаба и обично се појављује код нас само онда, кад смо у највећој беди и невољи т. ј. онда већ, када видимо: да нас не могу наши добри људи и пријатељи спасти, а да то стоји,

својој вам и доказа. Има на жалост међу вама и таквих, који у години дана ил' дође ил' не дође у цркву, ал' узмимо случај, да се дотични разболе, па кад му у болести његовој не могоше помоћи ни све бабе, ни све врачаре, шта више ни лекари, тада се тек напослетку прибегава Богу, тада се тек зове свештеник, да чита молитву, држе се молења у цркви, да би се истоме помогло.

Па да л' љубимо ми Бога? И ако га љубимо, не љубимо тако, како би требали да га љубимо. Јер, Бога треба љубити највећма и више свега. (Матеј 22, 37, 40). А и Спаситељ нам вели: „ко љуби оца или матер своју више мене, није мене достојан.“ Да не љубимо Бога као што би требало, најбоље се види из тога, што: „не љубимо ближњег својега као самога себе“. Ово се на жалост опоречи не да да не стоји. Већ у крви нам је, особито нама Србима да волимо свакога оговарати, злобити свакоме и пакостити. Видимо ли ми само да међу некима пријатељима влада лена слога, мир и љубав, то ће се се већ наћи неколицина од нас, који ће настојавати — да их по свађа и завади. А је л' ко богат — поштен и чувен међу нама, тога ћемо старати се на свакоме кораку да опрњујемо, како је непоштено и неправедно дошао до великог имања и новца и т. д.

Заузима ли ко знатан — високи и одличан положај у друштву ил' народу нашем, против тога ћемо све и сва употребити да докажемо: да је преваром ил' издајом дошао до тога великога положаја, једном речју, гледаћемо: да му све одузмемо — што краси поштена човека. Но — немојмо тако радити, ако смо ради да се хришћанима зовемо. Погледајмо на изнесени часни крст, шта — видимо? Видимо разапетога Спаситеља на крсту, видимо највећег Праведника, кога је злоба — пакост и завист људска на крст разапела. Па за све те велике патње — муке и страдања своја, како се осветио Спаситељ непријатељи-

ма својим? Ево како: Спаситељ се моли за своје мучитеље, говорећи: „Оче! опрости им, јер не знају шта чине“. (Лука 23, 34.) Света наша црква учи нас да се чувамо зависти, јер завист је грех смртан. Тако нам исто налаже, да се угледамо на трпељивост Спаситељеву, те да увреде трпељиво сносимо, да их не враћамо; већ да их великодушно праштамо, јер свето писмо вели: „Јер каквијем судом судите, онаковијем ће вам се судити, и каквом мером мерите, онаком ће вам се и мерити“. (Матеј 7, стих 2.)

Наши стари одликоваху се већом вером у Бога него ми, боље похађаху недељом и празником свети храм, па за то им и боље бејаше него нама. Нису се чули код наших старих на сваком кораку тужбе и жаљења на рђава времена, као што се код нас на жалост на сваком кораку сама жаљења чути могу: како су рђава времена, како је тешко живити и т. д. Јест, ал' наши стари већма се сећаху Бога, па и њих се Бог већма сећао, обасипајући их својим благовољењем и својим благословом. Следујмо с тога примеру наших старих, ако се желимо спасти; но при томе имајмо увек на уму речи Христа Спаситеља: „ко хоће за мношвом да иде нека се одрече себе“. Јест, ко се жели спасти, одречи се мора: злобе, зависти и пакости, одречи се мора: претеране жеље за земаљским богатством, уживањима и насладама овога краткога земнога живота, одречи се мора: својих личних интереса, једном речју, треба сав свој живот да посвети Богу, ако му је стало да душу своју не изгуби, већ да је сачува и спасе. А да неби погрешили, као грешни људи, најбоље је средство када што радити почнемо, имајмо увек пред собом живот и рад Господа нашега Исуса Христа — Спаситеља нашег, на Њега се угледајмо у колико нам то слабе силе наше дозвољавају, па зацело не ћемо никада тако лако погрешити, већ ћемо за цело испунити све оне дужности, које треба сваки прави хришћанин да испуни.

ЦРКВНО-НАРОДНО ДЕЧИЈСТВО.

— ЈЕДАН ПРЕДЛОГ —

(Свршетак)

Мени предстоји да докажем: да завод за лечење може „цркви користи донети“; даље, да је „са христјанског гледишта цјел“ лечења и избављања извесног лица од очигледне смрти „тако исто света, као и прва“ тј. као и „цјел једног манастира“. Па будем ли у стању то доказати, тиме сам онда — да како — доказао оно, што сам хтео и желео.

Пре свега и сâм напомињем и наглашујем, да и сâм не велим, да се „сви манастири употребе“ за заводе за лечење, него само „поједини“: један, а ако по времену буде нужно — два.

Нико не ће хтети тврдити, да би се народним заводом за лечење хтела постићи „каква неморална цјел“.

Да ли „црква“ има „користи“ од народног завода за лечење; да ли она што добија тиме, кад су јој чланови здрави; и да ли би завод за лечење одговарао „потребама народнима“ — о свему томе, држим, није нужно трошити речи.

Преостаје само да докажем, да је „цјел“ завода за лечење „толико исто света, колико и цјел једнога манастира“, односно једнога „васпитног завода“.

„Прву сам ти књигу написао о свему, о Теофиле, што поче Исус творити и учити“ — вели св. апостол и јеванђелист Лука одмах у почетку „Апостолских дела“.

Христос Спаситељ дошао је дакле међу људе, да „твори и учи“. Своје послање извршивао је син Божји „делима и науком“.

Не ћемо испитивати „науку“ Спаситељеву, него ћемо се обазрети на „дела“ његова, она су нам овде нужна.

„И прохођаше по свој Галилеји Исус, учећи по зборницама њиховијем, и проповедајући јеванђеље о царству и исцјељујући сваку болест и сваку немоћ по људима“. (Мат. 4., 23.)

Поред „учења по зборницама и проповеди јеванђеља о царству“ — главно старање своје обраћао је Христос на то, да људе опрости „сваке болести“, и да им одузме „сваку немоћ“, која их је снашла и мучила.

Но не само да је Христос Спаситељ сâм тако чинио, него је и апостолима својима налагао, да и они то и тако исто чине: „И дозвавши својијех дванаест ученика даде им власт над духовима нечистима, да их изгоне и да исцјељују од сваке болести и сваке немоћи. . . Овијех дванаест посла Исус и заповједи им говорећи: . . . ходећи проповиједајте и казујте, да се приближило царство небеско. Болесне исцјељујте, губаве чистите, мртве дижите, ђаволе изгоните“. (Мат. 10., 1. 5. и 7.—8.)

Да како, да је ову „заповед“ преко апостола дао Христос и цркви; односно да су апостоли таково деловање и поступање препоручили и паложили оним црквама, које су они основали. Према томе и данас црква треба не само да „учи“, него и да „твори“. И данас црква треба „болесне да исцјељује, губаве да чисти, мртве да диже, ђаволе да изгони“.

Лечити „сваку болест и сваку немоћ међу људима“ — дужна је црква и данас; и дужна је то чинити не само молитвом, него у случају нужде, треба да је вољна и спремна и извесне материјалне жртве на то принети.

Рекох, да је црква дужна и данас „мртве дизати“.

Па зар је могуће и данас „мртве дизати“; зар има и данас моћи чудотворења?

Црква, односно црквени служитељи немају данас те чудотворне моћи, да из гробова мртве подижу, као што је то у прва времена хришћанства било; при свем том црква и данас може „мртве дизати“, дру-

гим речима: од смрти ослобађати, од смрти чувати.

Кад црква од своје стране тежи за тим, и колико јој је год могуће доприноси и иде на руку томе, да се неки њен верни опрости, ослободи и излечи од болести, која би дотичнога несумњиво у руке смрти предала, у чељуст смртну бацила: то тиме црква, без сумње, — „мртве диже“.

Кад св. писмо вели за „блуднога сина“ — који је морално пао, залутао и изгубљен био, али се покајао и са моралне странпутице вратио — да је „мртав био и оживио“: онда се свакако и за онога — који је већ био на путу к смрти, коме је смрт већ своју ледену руку пружила била, али који се смрти избавио и од смрти утекао — рећи може, да је „мртав био и оживио“.

Кад све наведено проучимо: онда мислим, да са пуном поузданошћу тврдити можемо — да је „цјел“ лечења, односно народног завода за лечење „толико исто света, као и цјел једнога манастира“, односно „васпитнога завода“; и да је црква дужна имати на уму колико „прву“, толико исто и „другу цјел“.

Пошто смо се уверили, да канони наше св. цркве допуштају „секуларизацију“ неког манастира и добра његовог у случају том, кад се жели постићи нешто племенито и за цркву корисно; на име, да по канонима може црква оделити један од својих манастира и одредити га и наменути, да служи здрављу њених верних; и кад смо пристали, да то и учинимо, да у једном манастиру подигнемо народни завод за лечење: онда нам се и само каже, да би дотични манастир ваљало нешто преустројити, преиначити, удесити га тако, да може служити оној цели, коју желимо постићи; а за то се, да како, иште трошка, управо за то је потребна прилична свота.

И сад настаје питање: од куда ћемо добити ону своту новаца, која нам је ради преиначења потребна?

Па ето нам — народних фондова; нека се повцем, из тих фондова узетим изведу нужне преиначе, и подигну потребне

зграде у оном манастиру, који је на горњу целу одређен.

А можемо ли ми на то издавати новац из народних фондова?

Ако хоћемо — можемо!

Или зар не ћемо?! Та ми видимо, да сви народи дају многе и големе жртве само да би моћ смрти ограничили на што мањи број својих синова — па зар само наш народ да је у томе изузетак?! Другим народима је живот својих синова мио и скупоцен, да при откупну не питају за цену — а зар само наш народ да не да за живот деце своје ништа?! Зар су нами наши синови тако на одмет; зар су народу многе вредне и даровите главе деце своје тако излишне, да за њихов живот и здравље не ће ни крајцаре да изда?!

А да новац из народних фондова на повратак изгубљеног здравља појединих својих синова трошити можемо, уверавамо се, кад читамо извешћа о раду саборског одбора. У тим извешћима налазимо скоро сваки пут, да је овом или оном дато на лечење једном за свагда нека свота: 100 до 200, а и више форината.

У осталом држим, да на преиначу манастирску и подизање потребних зграда у трошени новац не би морао лежати бесплодан; могао би доносити народним фондима ону исту камату, коју доноси и остали на зајам издати новац, на име 6%.

Но у манастирима су и цркве, односно молитвени домови; па шта ће бити са молитвеним домом, кад се манастир претвори у завод за лечење?

Шта ће?

Остаће где је и како је. Ми знамо, да се у беди и невољи човек највише сећа Бога, и притиче Богу на молитву; ми знамо, да човек у болести поред лекара радо се обраћа и тражи помоћи у „врача дшиз и т'клесз“. Па за то оставимо у заводу за лечење и молитвени дом, те ће нега лекарска, а уз њу и „молитва к'кры спасти болцаго“. (Посл. Јаков. 5., 15.)

На послетку: излишно је и да спомињем, да би „право извести такову промјену једнога манастира морало само и искључиво црквеној власти припадати, и ником другом“, као и то, да би

и тај, као и сви други манастири имао стајати „под управом цркве“.

Ја рекох, предложи, а надлежна црквена власт — ако јој се мисао свиди — нека реч прихвати, предлог усвоји.

Ја се, наравно, нисам ни хтео, ни могао упуштати у ситнице и појединости.

Међу тим би надлежна црквена власт претходно о свему добро размислити, па и стручњачки суд и савет саслушати морала — па тек онда приступити преинаци извесног манастира и подизању у истоме народног завода за лечење.

Ј. Сентиванац,
свештеник.

ПОСЛЕ САБОРА.

(Наставак).

Да рекнемо коју и о последњој ракетли, коју је др. Вучетић пустио у славу садашњег начина избора свештеничких посланика, а која је, по „Бранику“, изазвала: „бурно одобравање на левици“ а „жагор и порицање на десници“ саборској.

Др. Вучетић је рекао: „кад ја погледам, колики је број све најбољих и најодличнијих свештеника, који су по том (садашњем) изборном начину на овај сабор дошли, онда ме то само утврђује у том убеђењу, да је народ знао кога треба бирати. А ако ви (са деснице) сада хоћете да изменете то (шта?!), онда би тиме само потврдили, да народ није имао право, што је вас овамо послао.“

Кад је и овакав галиматијас могао изазвати „бурно одобравање на левици“ саборској, онда није заиста чудо, што је та „левица“ одобравала и све друго, што је др. Вучетић, или који други члан левице, ма како то иначе несмишљено било, изговорио у сабору; као што није чудо, да није одобравала све оно, ма како иначе промишљено било, што је изговорено са деснице саборске.

Не би било ништа чудно, да су те речи, ако су, изазвале и „жагор и порицање на десници.“

А ево за што.

Рећи, „да је народ знао кога треба бирати“, па одмах после тога казати, да тај исти „народ није имао право“, што је изабрао оне, за које је знао да их треба бирати, то је један, што но рече др. Полит: „piramidaler Unsinn“, несмисао, који је заиста био кадар изазвати онако „бурно одобравање на левици“. Ради историје хладног и стварног расуђивања те левице, добро би било, да се зна: е да ли је у том „бурном одобравању“ учествовао и др. Полит, и барон Живковић. . . .

Такав бесмисао, а уз њега и „бурно одобравање“ таквог бесмисла у сабору и морао је изазвати — ако је изазвао — жагор и порицање у свакоме члану сабора, који се није налазио у хипноћком заносу. . . .

Јер тај бесмисао значи: једном руком миловати, а другом ђушкати „народ“; подизати га и спуштати. А тако недостојно о „народу“ говорити и титрати се с народом не би смео дозвољавати никакав партајски интерес, никакав рачун с' ефектом. Одобравање таквог суђења и титрања са „народом“ не извињује се никаквом партајском дисциплином па ни слепим веровањем партизана својим шефовима. . . .

Ако је народ изабрао у сабор „најбоље и најодличније“ свештенике од деснице за то, јер је „знао кога треба бирати“, онда је он био уверен, да ће ти његови избраници на сабору радити само оно, што пронађу и просуде, да ће за цркву и народ бити најбоље и најкорисније, а у таквом случају он је а priori дао одобрење таквом раду у знању „кога треба изабрати“. То је логика.

А пошто је много већи број „народа“ онај, који је изабрао „најбоље и најодличније“ свештенике на десници, него онај, који је изабрао оне на левици, по свима принципима уставног света и репрезентавних система, излази, да је у раду свештеника на десници саборској изражена „воља народа“. Према томе, да је у „вољи народа“ и мењање садашњег начина избора свешт. посланика за наш сабор.

Ако то није у вољи наше левице саборске, разумемо и за што није. Али ради тога, што није пој у вољи, казати, да народ није имао право, што је у сабор послао

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

оне, које је изабрао, у потпуном знању кога треба изабрати, о којем знању је и др. Вучетић онако тврдо уверен, за такав бесмисао имао је смисла, за такав шамар „народу“ имао је срца — др. Илија Вучетић. . .

Ово, што до сад рекосмо о ракетли др. Вучетића, прочитали смо ми у трагу, који је та ракетла за собом остављала. Левица саборска је видела само бенгалску светлост, коју је та ракетла избацила у пуцњу своје. Видела ту светлост, па се разиграла и бурно одобравала. . .

А сад ћемо, да анализујемо и материју, из које је ракетла била начињена.

Др. Вучетић је рекао, да „народ зна кога треба бирати.“ Овај комплимент, што бисмо га ми од свег срца волели сваком „народу“ а особито нашем потписати, а који у нашим данашњим приликама и при данашњем васпитању народа, што га он прима из сувремених новинарских редакција, народу нашем, при изборима за црквене наше саборе, не можемо генерално потписати, тај комплимент је фабрикат дра Вучетића, зготовљен у његовој реторти ласкања „народу“, загрејаној цифрама његовог рачуна.

Не умето ласкати „народу“ на његову штету; али не умето га ни вређати. Истину ћемо рећи. Бива доста случајева, да народ бира и по знању своје. И где год народ по знању своје бира, ти избори бивају и на корист његову. Али је горка истина, да и наш народ бира већином по поруци новинарских редакција, њихових шефова и агитатора, а ови поручују народу по рачуну своје и својих странака. Наша јавна штампа васпитава народ у партајским страстима, са партајском математиком; буди и подиже у њему интерес за страначке цели, а не васпитава га духом опште народне свести, не одушевљава га на расуђивање и остваривање општих интереса и потреба.

Тако васпитаван народ може и мора онда

на наш сабор бирати и изабрати Степанова против Бороте, Живковића против Руварца, Радуловића против Стојшића Тако васпитаван народ и може онда једном архимандриту научнику и изабраном Епископу Руварцу поставити противкандидата Ђуришића.

Само тако васпитаван народ може и мора онда бирати др. Вучетића са Стеваном Јефтићем Тако васпитаван народ и не може имати среза за секретара свога, Касапиновића, Ђуру Вукчевића, Т. Мандића, за управитеље и професоре наших средњих и највиших завода и т. д.

Приговориће нам се, да мора бити странака и на нашем сабору, и да свака странка свој интерес мора осигуравати и унапређивати.

На то имамо ми ово рећи: интерес цркве и народа је пречи од интереса ма које странке. А интерес тај, којем сви морамо жртвовати све, захтева пре свега, да у нашем сабору буде заступљена у што већем броју, а у свима правцима — интелигенција, наука, знање, искуство и — мудрост.

Двадесетпет-годишње искуство доказало нам је, да организација и уређење наше аутономије не зависи од страначких принципа и начела, ма како слободоумних, не од шаблона разних теорија, ма како по изгледу напредних, него од каноничности с' једне, и целисходности установа с' друге стране.

А такав тип установама тим може дати знање и умење с' једне, а разбор и мудрост с' друге стране.

Избор представника тих врлина у свештенству биће сигурнији, и увек у већем броју, кад се свештенички посланици буду бирали на предложени „уставом“ начин, него на садашњи, јер би свештеници у сабор бирали између себе најспремније и најспособније за „саборисање“, а не по боји политичких партија и по препоруци новинарских редакција. (Наставиће се.)

СВЕШТЕНИКОВ ПОЛОЖАЈ У ЦРКВИ И ЦРКВЕНОЈ ОПШТИНИ.

НАПИСАО

ПАНТА ПОПОВИЋ

НАРОХ ПЕТРОВОСЕЛСКИ.

(Наставак.)

Свештенство, или мора очуваши прерогативе свога чина, или мора и оно и црква православног цркви. Који друкчије говоре и мисле, ти и себе и друге варају.

И с'ам сам некад, не имајући овог горког искуства, дао се варати од утопија либералних и радикалних са запада, но тако сад и кијам, а кија и сваки други брат свештеник, па звао

се он Борота или Стојшић, или Прица или Мишић, или најпосле ма и Руварац; јер како је у Новоме Саду, тако је и у сваком граду, како је клирикалним тако је и либералним и радикалним поповима!

Но најпосле, шта је до мене. Не ће та пропаст одмах сутра доћи. Кад сам извукао двадесет година до сад са оваким решкриптом, извући ћу још толико, а ту ће ми и крај бити; али ако тако остане, онда ће и крај православљу у овим крајевима бити. *Као што су сад решки нововерци међу староверцима, тако ће шада решки биши православни међу Назаренима. Биће председника, али неће биши свештеника* (Сачувај нас Боже! Ур.)

Него, питање је, ако је адвокатима, ако је учитељима, ако је трговцима, или занатлијама све једно: било православља или назаренства — *јер, адвокати ће шерати и назаренске процесе, учитељи ће учити и назаренску децу, што и сад чине, — трговци и занатлије трговаће и са нововерцима* — питање је велим, да ли може и сме бити све једно нама свештеницима, да превлада назаренство? А превладаће, ако и на даље остану ове протестанско-назаренске општине решкриптске, које су најопаснији рушиоци религије и морала, рушиоци светог православља.

Ми велимо: не може, не сме!

Свештенству православном православље мора и од Српства прече бити. Ако Срби не ће да даље буду православни, слободно им је бити што хоће; али свештеник православни мора са православљем живети и мрети.

Свештеник је православни заповедник, командант у граду божјем, у цркви. Нека сви војници хоће да се предаду, он не сме, он нека им отвори градеке капије, па нека их пусти да изневере град, он мора сам остати у граду и ако не дође помоћ но град пропасти мора, и он с њиме нек пропадне!

„Аце же кто восхоцетъ оуничжалъ вѣрѣ сѣдѣ православною, ерелъ сѣзжацаго оувити, долженъ естъ ерей никакоже сѣзженіа ѿстѣпити, но совершити, аце и оувѣство претерпѣти емѣ, приндетъ: аце во оувѣиенъ еѣдетъ тогда, сѣ мѣченики причтенъ еѣдетъ“.

Прави свештеник навек свуда служи службу божју, он с тога никад не сме с мегдана побећи, ако ко нападне на његову веру, он има је бранити до последње капи крви своје.

Православље, вера прадедовска са њеним црквеним законима и обичајима нападнута је од самих синова њених! Ако ико, свештеник не сме с мегдана побећи!

Садање православно свештенство у митрополији карловачкој на тежој је муци сада, но икада што је било.

Када је оно бранило православље од мухамеданства или унијатства, много му је лакше било; јер тада су се и верни заједно с њиме борили; данас оно мора да се бори и против туђина и против своје рођене деце духовне. Данас лутеранство и назаренство не напада само с поља на православље; оно се увукло већ унутра, у свети град божји и освојило у цркви све до олтара светог, па се јеретичком руком својом и овога маша.

Свештенику је православном сада већ према глави, он сваки час има да чека, да га у последњој цитадели, у олтару светом из најјачих освојених позиција, из логора црквених скупштина тана смртно погоди. (Та ваљда још није, наопако, до тога дошло!? Ур.)

С тога православно свештенство у митрополији карловачкој треба да се дигне листом, да прогласи извесне установе решкриптске за јеретичке и да анатемисе све оне, који се држе истих. Свештенство треба да позове народ, да он сам и ван сабора уништи црквене општине решкриптске тиме, што не треба нико да се прими чланства у њима, оно треба јасно да искаже, какве по закону црквеном морају бити православне општине црквене, а ако ко неби глае свештенства послушао, нека га за време одлучи од заједнице црквене, дотле док не напусти јеретичку скупштину. Рана је већ толика, да се више не може превијањем, но мора ножем лечити.

„Аце око твоє соблазнѣтѣ тѣ изми его, оуне во ти естъ да погибнетъ единаѣ ѿ оудѣ твоихъ а не все тѣло твоє ввержено еѣдетъ въ геенѣ огненѣю“.

Због корупције, која се у свештеничком удружењу у Србији појавила деобом овог на разне странке по боји политичној, *нисам био за то да се у овим крајевима оснује шако удружење; али како сам по изјавама свештеника у својим зборовима видео, да се за сад бар овде није шога бојати, и како нам кров црквени над главом гори, то држим, да је нужно да се што пре састане целокуино свештенство у митропо-*

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

визији варловачкој, те да у договору са епископштом одлучи шта да се ради у овом судбоносном добу.

Надати се, да би глас целокупног свештенства сабор послушао, а ако се и сабор неби обазрео на глас целокупног свештенства, онда свештенство нека отвори енергичну родољубиву борбу у обрану св. православља, које је одржало Српство, и против самог сабора.

Нека у том случају епископат на предлог свештеничког удружења забрани свештенству под претњом најстрожије осуде, да се прима чланства за сабор, а међу тим нека организује нове црквене општине по уставу црквеноме.

У овој пак решкрипској скупуштини ни дотле не треба ни један свештеник да буде члан, а камо ли председник. И председник није ништа друго, него први међу равнима; али свештеник није раван другима, он је виши од њих, толико виши, колико је виши пастир од стада.

Свештенство мора се еманциповати од садашњих црквених општина, оно мора подићи пароксијске општине. Као што манастир не зависи од прњавора, тако треба да је пароксија независна од општине. Пре свега, што се управе у цркви унутри тиче, парох треба да има толико власти као и игуман, без њега да се не сме ништа учинити у цркви. Само „аце изволнтз настољтељ“ сме се урадити нешто у цркви манастирској, па тако треба да буде и у пароксијској. То је закон црквени. Ту нема нико, па ни одбор црквени ништа да наређује. Да није решкрипта, не би се заиста десио овај шкандал над шкандалима овде у Петровом Селу, и онај пређе у сомборској цркви, где верни обијају црквена врата. Одбор црквени не доушта неком певачком друштву, које није његове багре, да пева у цркви, а ово у пркос одбору обија врата црквена.

(Свршиће се.)

Надгробно слово

Говорио МИЛУТИН ТРБИЋ, парох вршачки,

при опелу Стевана Бошковића, пароха вршачког,

у св. николајевској цркви вршачкој, 24. ФЕБРУАРА 1893.

Жао ми је, верна слуго олтара цркве српско-православне, неуморни проповедниче слова божјег, добри пастиру стада свога, савесни свештениче, љубазни у Христу брате Стеване, — жао ми је, што ти са овога освећенога места морам да кажем — последње с богом!

Пут живота твога беше кратак, али ти си ходио њиме мушки, пред собом си крчио трње, а за собом си остављао цвеће, дела своја која ће да те преживе. — Са тим уверењем отишао си у вечност и оставио време. — Тамо је живот одређен, а овде, у времену живота човечјег на земљи, има питања, на која само смрт одговара. „Од какве ћу боље умрети и кад? Да ли на врхунцу среће и славе свије, или на ивици своје пропасти? — Сузом или кљешвом испраћен?“ — то су питања, на која само последњи тренут живота човечјег одговара, а дотле, — човек путује стазом живота, бори се са препонама, које му на путу стоје, предводи друге, или се од других даје водити, на путу томе сеје добро

или зло, користи или шкоди другима, и најзад долази на крај своје стазе, која води у — гроб. — Хтео би се врати онет колевци, да посеје цвеће, где је дотле сејао трње, али — где! љубичица пољска довикује му: „На пролеће, на пролеће, кад прах ускрсне!“ — Тај ускре мора да чека покојник, јер закони се божји не мењају, а у томе законику уписан је и дан општега васкрсења из мртвих. —

И тебе, покојниче драги, спуштамо у гроб, али ти ниси желео живота за то, да поправиш грехе своје, но да што више засадиш лозе виноград господњем, што више цвећа перивоју народном. — Желео си да живиш, јер си мало живео, а много се борио са тешкоћама трудног позива свештеничког, годинама си се мучио, а тренутцима уживао, и — сад, у најбољој мушкој снази, кад си већ прокрчио пута мирнијем животу, — живот ти се угаси, угаси за навек! — Ти остављаш стадо твоје, које те љуби и сузе жалоснице лије за добротом твојом! . . . Да, —

ти си добар био, био си скроман и услужан, а да си имао стрпљења, правог свештеничког стрпљења, доказује историја твоје прошлости. — Прошлост твоја је књига, која учи, да труд мора награђен бити, да стрпљење доноси утеху, и ту књигу ћу ево да отворим :

Јереј *Стеван Бошковић*, парох овдашњи, родио се у Вршцу 14. октобра 1840 године. — Основне школе и три разреда реалке свршио је у месту свога рођења, а остале разреде на гимназијама Винковачкој и Новосадској са испитом зрелости у Кечкмету. — Године 1864 фебруара првог рукоположен је за пресвитера и наименован за протопресвитерског капелана, у ком је својству служио све до године 1884, дакле пуних двадесет година, на потпуно задовољство духовне претпостављене власти, која га је и наградила године 1881. црвеним појасом. — Године 1884. изабран је и потврђен за пароха вршачког, а 1888. од епархијске скуштине за члана епарх. консисторије, у којој је ревностно делао на напретку ове богохраниме дијецезе. — Местна цркв. скупштина два пута га је одликовала избором за управитеља местних српских основних вероисповедних школа, и он је ево и умрло као управитељ, с тошлим молитвама за напредак поверене му Српчади. — Осим тога био је он професор српскога језика на реалци и катихета на немачким основним школама, саветујући члан српске женске добротворне задруге, члан срп. цркв. певачког друштва и српске занатлијске читаонице, — другим речима: он је и *хтео* и *могао* делати на општем добру, и делао је, док је могао, док је живео међу живима. —

Прошлост овога покојника учи нас, да трпљиво подносимо судбу своју с уверењем, да нам заслужена награда не може изостати, учи нас даље, да срећа и слава земаљска није дуготрајна, па зато да размишљамо више о слави небеској и о средствима, која к тој слави воде, јер смрт носи собом све, што живи, и од велеума човечјег, од моћног човека ствара пепео и прах, — све створено покорава се вољи творца. — Живот умире, а из смрти се рађа живот, крај гроба стоји нова колевка, сузе радости и жалости на-тапају лице земљино непрекидно, људи умиру, али човечанство живи, — живи на славу свога творца до последњег дана у времену. — Тада ће доћи син божји на облацима небеским, да уништи смрт телесну, као што је разорио смрт душевну, а донде — верујмо Бога, љубимо ближње, надајмо се вечном спасењу своје душе, васкрсењу тела свога из мртвих, и спуштајмо у гроб миле и драге наше с хришћанским уверењем, да ово није вечни растанак с њима. — Живимо тако, да заслужимо на смрти својој признање и сузу живих, који нас гробу прате, као што је овај покојник животом својим то од нас заслужио.

На растанку овом временом кличем ти за-служни и уважени покојниче :

— *Спавај мирно у земљи, која ти не може бити тешка, јер је нашом суза жалости стада твога, јер је освекнује благослов светог Архиепископа нашег!*

Вечан ти спомен, брате наш Стеване!

Л И С Т А К.

Б Е Л Е Ш К Е.

— (Извештај о фебруарским седницама епархијске управе темишварске.) I. Епарх. *консисторија* темишварска држала је редовну своју седницу 16. (28.) фебруара о. г., у којој су ова решења донесена: Извештено је високо министарство богочасти и јавне наставе о правом стању ових изгрета, који су прошле године о

св. Стевану у в. ст. миклушкој цркви од стране Романа ноцињени. — Има се циркулирати наредба министарства богочасти и јавне наставе, којом се позива подручно парох. свештенство, да полит. властима даје нужне податке при једнодобном пописивању деце, која ће забавишта, дневне и пофторне школе посећивати. — Јереју Сави Поповићу, админист. парохије у

Срп. Палеју, дат је отпуст из подручја ове епархије, пошто је за пароха у Негославци конз. потврђен. — Са препоруком поднеће се саб. одбору молба цркв. општине торњанске ради повишења припомоћи из јерарх. фонда. — За прав. вероучитеља на комуналној школи у Меленци, постављен је јереј Божидар Милошевић, снет. парох. помоћник тамошњи. — Ради получења државне припомоћи поднесене молбе неколико свештеника и свешт. удовица спроведене су с препоруком министарству богочасти и јавне наставе. — За администратора парохије у Срп. Црњи постављен је Милош Милошевић, досадањи ђакон меленачки. — Призив неколико чланова цркв. скупштине т. бечејске против потврде Партенија Сивчевог за пароха у Т. Бечеју, поднесен је преч. МЦСавету на више решење. — Јереј Милан Жан, досадањи парох у В. Маргити у епархији вршачкој, постављен је за администратора парохије у Мехали. — Усљед смрти протојереја Павла Н. Јовановића, бившег админист. прот. арадског, постављен је за админист. истог протопресвитера Јован Новаковић, прот. намесник и сист. парох. помоћник в. кикиндски са седиштем у В. Кикинди. — Осим тога донесена су решења у брачним споровима.

II. Редовна седница епарх. админ. одбора темишварског одржана је 17. фебр. о. г., у којој су ова решења донесена: Има се извести цркв. општина станчевачка, да је 100 фор. државне припомоћи добила — Известиће се министарство богочасти и јавне наставе, да је цркв. општина шурјанска, по гласу истражног записника, држ. припомоћ за год. 1890. и 1891. уштедионицу на сахрану оставила све донде, док довољну своту за оправку своје цркве набави, и пошто није истина, да је управа цркв. општине шурјанске горњу припомоћ проневерила, то ће управа ову молбу поменуте цркв. општине ради получења државне припомоћи за год. 1892. по ново горе хваљеном министарству препоручити. — Дозвољено је привр. цркв. одбору меленачком, да ради конвертирања цркв. општинског меничког дуга 36579 фор. подићи може. — Одржано је у одвису одобрење уговора, по коме је цркв. општина оросламошка продала једну цркв. кућу своју, док надлежни прота не извиди, да ли је та кућа заиста у трошном стању. — Одобрен је уговор, по коме

је цркв. општина сочанска купила кућу по цену од 730 фор. за парох. дом, по само под тим условом, ако је тај куп у скупиш. седници одобрен. — Одобрена је обнова трећине скупштине цркв. општине фабричке. — Одобрен је уговор, по коме је цркв. општина срп. аџадачка купила 314 ланаца земље по цену од 24056 фор. од властелинства елелирског и дозвољено је истој општини, да зајам од 20000 ф. подићи може ради исплате куповне цене. — На молбу мехалске цркв. општине, која је у деобној парници са тамош. Романима пресудом кр. курије осуђена да цркву и школу задржи, но да Романима 23000 фор. исплатиши има, позваше су све цркв. општине, да добровољним прилозима у помоћ притеку цркв. општини мехалској и уједно је умољен саб. одбор, да из фонда за помешане цркв. општине саразмерну припомоћ цркв. општини мехалској подели. — Пожурен је конс. фишкар, да што пре извештај управи овој поднесе у ствари парнице цркв. општине сочанске против А. Јанковића, бившег председника исте општине, због проневереног цркв. новца у износу од преко 500 фор. — Пошто је јереј М. Думић, парох меленачки и члан привр. цркв. одбора тамошњег, на чланству оставку дао, то је место њега за члана истог одбора наименован јереј Бож. Милошевић. — Тужба неколицине становника т. бечејских, да цркв. скупштина тамошња већ од 7 година није обновљена, издата је цркв. општини т. бечејској на изјасњење с тим, да ако је истина да цркв. скупштина није 7 година обновљена, све нужне припреме учини ради реорганизације цркв. општине. — Пошто је овоепарх. ревизор наводно неке неправилности у рачунима цркв. општине срп. кларијске пронашао, то је изаслат М. П. адвокат в. кикиндски и члан епарх. управе ове, да рачуне цркв. општине срп. кларијске од год. 1885. до закључно 1890. прегледа и свој извештај овамо поднесе. — Од неколико подручних цркв. општина улаћени прилози за епарх. фонд, унесени су у исти фонд. — Молбенице сиромашних цркв. општина ради получења држав. припомоћи, спроведене су с препоруком министарству богочасти и јавне наставе. — На прегледање послати рачуни неких цркв. општина издати су епарх. ревизору, а од овог већ прегледани цркв. рачуни повраћени су дотичним црквеним општинама са исправкама. II. М.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

— Преосв. епископ *Никанор Ружичић*, који за сада станује у Загребу, оглашује да је написао и мисли скорим временом издати две књиге: 1.) *Историја српске цркве*, први период: постанак и развитак српске цркве до XIII. века, и 2.) *Књига о степенима сродства*. Прва ће књига изнети 10—12, а друга 8—10 штампаних табака. Обема књигама ће бити цена 2 круне или 2 динара. Уписати односно претплатити се може сваки код г. писца, а претплату прима још и *српска штампарија у Загребу*. Ми обе те књиге у напред препоручујемо.

— *Удбеник* за наше црквено појање. Црквено појање је у нашој православној цркви један од битнијих делова општег богослужења. За то се полаже и мора се полагати много на то, да је појање што лепше и складније, јер само ако је складно и умиљно, врши ону улогу, која му је намењена у цркви, на име: уздиже мисли к Богу и племени срца. Није нам намера, да овде износимо велики значај и историјски развитак црквеног појања у православној цркви, за то је нужно и више простора и подуже студије, него ћемо само да скренемо пажњу наших пошт. читалаца на један најновији појав, који иде одлучно у прилог црквеном појању. Тај појав је „*Мала катавасија*“ од г. *Тихомира Остојића*, професора и коровође српске велике гимназије новосадеке.

Међу највредније раденике на развоју црквеног појања, тога украса православне нам вере, без сумње се може убројити и г. *Остојић*. Његова служба, састављена по мелодијама, народу нашем омиљеним, поје се сада широм Српства, а српска новосадека гимназија, дивним појањем својим сваке недеље и празника, појући службу његову, поје уједно и славопој коровођи своје. Љубав његова према црквеном појању је збила ретка, и сваки рад и терет, који он на се узима, мален је њему према уверењу, да ће тиме послужити слави и величини своје цркве. Та љубав његова према цркви изазвала је и поменути „*Малу катавасију*“, која баш сад излази из штампе. Ми смо је већ видели у табацима и за то ћемо овде поређати у кратко: шта има у њој.

На почетку књиге је: *певачка школица*, која ће послужити за наук и упутство учитељима појања; за тим је у два гласа удешено све оно што деца основних школа поју на св. литургији Јована Златоустога, Василија Великог и на св. литургији пређеосвећених дарова, што је нужно за празнике, призивање св. духа и опело, дакле све, што деца у опште преко године поју.

Када се зна, како се по многим, особито сеоским црквама поје, није нужно ни једном речи истицати важност и значај ове књиге и корист, коју она доноси цркви и у њој: свештенству, учитељству и целом народу нашем. Композиције су изведене строго на основу црквеног појања, које је у народу већ одомаћено. Како је ова књига код нас прва у својој врсти а саставио је један од првих познавалаца уметног нам црквеног појања, ми је свима и свакоме најтоплије препоручујемо, а нема сумње, да ће се и наше црквене и школске власти по дужности својој старати, да ова драгоцену књижицу продре у све заједнице народа нашег, да се једаред већ бар у малом црквеном појању установи једнообразност. Дужност је то тим већа свију позваних, што је састављач књиге ове г. *Остојић* крај великог труда свога жртвовао и новац да је изда. Кад су код нас прилике такве, да раденици и ове врсте о својој трошци издају своја дела, дужност је сваког православног, да потпомаже колико год може оне трудбенике народне, који улажу труд и новац свој у славу православља, бар толико, да материјално штете немају. Ако знамо ценити рад ове врсте, и ако желимо, да нас г. *Остојић* обрадује још којом књигом ове врсте, приносимо сви, да му се књига у што више екземплара растури, а то није ни мало тешко, јер књига је лепо израђена, слог јој је чист, разговетан и без погрешака, а стаје само **40 (четрдесет) новчића**.

Кад ове ретке пишемо, баш је и књига изашла из штампе, и то још са *благословом* Његове Светости преузв. г. *Патријарха Српског Георгија*. Књига је врло лепа и угледна — те је ми најтоплије препоручујемо.

Наруцбине ваља слати управо писцу: г. *Тихомиру Остојићу*, гимназ. професору у *Нов. Саду*.

7, 8—10

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

ТУМАЧЕЊЕ ЕВАНЂЕЉА СА БЕСЕДАМА

ОД Г. АРХИМАНДРИТА ФИРМИЛИЈАНА
У ТРИ КЊИГЕ

подпуно је готово и претплатницима разаслато.

Претплату и даље треба шиљати на
подписате.

Цена је целом делу 10 динара или 5 фор.

Ко узме 10 књига, једанаесту добија
на поклон.

Београд, 1893.

В. МАРКОВИЋ И ПАВЛОВИЋ,
кројачи цркв. одела.

О Г Л А С И.

ЗА Г. Г. СВЕШТЕНИКЕ

ПРЕПОРУЧУЈЕМ ВРЛО ФИНИХ И ДОБРИХ

ШЕШИРА И ЋЕЛЕПУША

СОПСТВЕНОГ ФАБРИКАТА

са најсолиднијим ценама, брзом и тачном по-
слугом. Поруке са стране такође обављам и
шаљем с платом у наточ (Nachnahme). Молећи
за многобројну посету

С поштовањем

ПЕТАР МАРКУШ

шеширџија,

ПРЕЂЕ А. ЈЕКИЋ И МАРКУШ
У НОВОМ САДУ.

17, 2—3

О Г Л А С. 18, 2—3

На основу скупштинског закључка од 26.
октобра 1892. год. и по одобрењу пречасне
епарх. конвисторије у Вршцу, намерава ова срп.
прав. цркв. општина за свој новоподигнути ико-
ностас иконе молвати дати; и то:

16 икона	1·34 см. висине,	0·57 см. ширине
8 "	0·36 см. "	0·80 см. "
7 "	0·41 см. "	0·47 см. "
1 "	на крету — распјатије.	

Умољавају се господа уметници, да изволе
своје понуде са предрачуном овој срп. прав.
цркв. општини до 1. априла 1893. год. при-
послати.На захтевање послаће се сваком скица плана
од иконостаса.Општина задржава себи право, да не мора
оном који најјефтиније, већ у ког највише пове-
рења имала буде, радњу предати.Из одборске седнице држане у Но-
вом Селу (Réva Ujfalu), дана 17. (29.) јан. 1893.Будиловић,
перовођаПавел С. Јовановић,
председник.

ОГЛАС ДРАЖБЕ.

15, 3—3

Српска православна цркв. школ. општина у
Тителу на основу свога закључка и одобрења
своје претпостављене власти, хоће своје школ-
ско здање да преоправи.

По зготовљеном предрачуну износи:

1. Зидарски посао са материјалом	фор. 1325 17
2. Дунђерски " "	482 75
3. Столарски, браварски и стакларски	584 50
4. Лимарски (са материјалом)	102 —
Свега	ф. 2494 42

Услови су ови:

1. Усмена дражба обавиће се 14. (26.) мар-
та о. г. у 2 сахата после подне у општинској
дворани.2. Примаће се и писмене понуде (оферти),
које морају запечаћене и најдаље пре почетка
дражбе предате бити.3. Сваки рефлектант полаже 10% од речене
горе своте у име вадидума. Од онога, који буде
радњу предузео, задржаће се тај вадидум као
јамчевина, а после обављене колаудације повра-
тиће му се.4. Општина задржава себи право поверења
према подузимачу.5. План као и даљи услови могу се у сва-
ко доба код председништва ове општине сазнати.

У Тителу 15. (27.) фебруара 1893.

Председништво.

ЈАВНА ДРАЖБА.

23, 1—2

На основу скупштинског закључка срп. прав.
цркв. општине у Чаковци, а дозволом слав.
Арх. Адм. Одбора у Ср. Карловци, држаће се
на лицу места минуендо дражба на дан 1. (13).
априла 1893. у 2 сата после подне ради по-
правке на овдашњој срп. прав. цркви. Наиме:
кров ће се на цркви претрести, с поља малте-
рисати, окречити и торањ кајом поновити; про-
зори изменути и изнутра под целе цркве одре-
ђеним материјалом патосати.По зготовљеном предрачуну укупна свота
износи 729 фор. авр. Сваки је подузимач дужан
10% од предрачуна пре дражбе у име пишман-
лука положити.Општина задржава себи право поверења
према подузимачу. Подузимач издаје општини
писмену јамчевину на 3 год. за обављени посао.
Ближа условља могу се код потписаног пред-
седништва видети увек, као и на сами дан
дражбе. —У Чаковци (крај Вуковара) 1. (13.)
марта 1893.Срп. прав. црквене општине председник:
Љубомир Ракић,
свештеник.

К. 215.

СТЕЧАЈ

22. 1—3

Ради попуњења упражњеног парохијског места у **Перлезу** са платом друге класе.

Молитељи имају своје ваљано инструјисане молбенице путем својих власти, најдуже до 15. (27.) априла 1893. овој консисторији послати.

Из седнице епарх. Консисторије у Вршцу 22. фебруара (6. марта) 1893. држане.

Епархијска консисторија вршачка.

ОБЈАВА.

24. 1—2

После смрти Љубомира Александровића, сликара, остало је више престолних и других мањих светитељских слика.

Ако би која црквена општина за своју цркву такве потребовала, може по јефтину цену добити.

У Темишвару граду, 3. (15.) марта 1893.

Сава Николић,
црквењак.

ДРАЖБЕНИ ОГЛАС.

16. 2—2

Потписана срп. православна црквена општина на темељу скупштинског закључка од 21. новембра 1892. жели своју цркву оправити.

Посао је процењен:

1. На иконостасу, певницама и патријаршеском столу посао: резбарски, позлатарски, сликарски, столарски, бојадисарски и вештачко мраморирање процењено на 962 фор. а. вр.

2. На зидовима олтара и целе цркве, посао: зидарски, сликарски, молерски с мраморирањем, асфалтирање влажних делова, као и столарски и бојадисарски на црквеним столовима процењен на 856 фор.

3. Посао мора бити солидно и вешто израђен по напред установљеним увјетима, који се могу сваки дан код председништва црквене општине увидити.

4. Дражба на мањак одржаће се трећи дан православног ускреса т. ј. 30. марта (11. априла) 1893. у 2 сата после подне.

5. Сваки који би дражби присуствовати же-

„Српски Сион“

излази сваке недеље на великом табаку.

Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожича у Београду.

Поједини бројеви стају 10 новчића.

лио, има 10% од неключне цене у име ваднума положити.

6. После дражбе узео се у обзир и писмене понуде, које буду жабоином провиђене.

Српска црквена општина,

У Белом брду, 22 фебруара (6. марта) 1893.

Иван Брајновић,
перовођа.

Мих. Велендерић,
парох и председник.

К. 40.
ex 1893.

СТЕЧАЈ.

19 1—3

Расписује се стечај на упражњену парохију П. разреда у Мартоношу.

Компетенти имају своје добро инструјисане и довољно биљеговане молбенице путем својих предпостављених власти поднети потписаној консисторији најдаље до 15. маја 1893 године.

Из консисторијске седнице епархије бачке, држане у Новоме Саду 27. јануара 1893.

Консисторија Епархије Бачке.

К. 174|196.
I. 59.

СТЕЧАЈ

20. 1—3

Ради попуњења парохијског места у **Алибунару** са платом пете класе.

Конкуренти имају своје ваљано инструјисане молбенице путем својих власти, најдуже до 15. (27.) априла о. г. овој консисторији послати.

Из седнице епарх. Консисторије у Вршцу 22. фебруара (6. марта) 1893 држане.

Епархијска консисторија вршачка.

К. 182.
I. 63.

СТЕЧАЈ

21. 1—3

Ради попуњења упражњеног места протопресвитерског капелана у **Вршцу**, са којим је плата од 400 ф. и уживање једне половине парохијске сесије скопчана.

Молитељи имају своје ваљано инструјисане прозбе путем својих власти, најдуже до 15. (27.) априла 1893. овој консисторији послати.

Из седнице епарх. Консисторије у Вршцу 22. фебруара (6. марта) 1893. држане.

Епархијска консисторија вршачка.

Претплата, огласи, стечајеви, рекламације и сви рукописи шаљу се г. **Сергију Шакрач-Нишићу**, уреднику „Српског Сиона“ у Нови Сад. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 10 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.